1856. N°. 147.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven; Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 8 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Bij deze Courant behoort Bijblad N°. 29.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 6 December.

Onze geachte stadgenoot, de Heer P. van Oijen, had te dezer dagen het zeldzaam voorregt van gedurende 50 jaren als Secretaris bij de Administratie van de Vereenigde Gast- en Leprooshuizen hier ter stede te zijn werkzaam geweest. De Gecommitteerden van den Gemeenteraad tot de Administratie van deze instelling hebben bij deze gelegenheid, aan den Heer van Oijen, een kostbaar geschenk in zilver aangeboden, als een bewijs van hoogachting en erkenning van den ijver en naauwgezetheid, waarmede hij gedurende eene halve eeuw deze betrekking heeft waargenomen.

— In de maand November zijn binnen deze Gemeente overleden 67 personen, als: 16 mannen, 13 vrouwen, 18 zoons en 20 dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 9. Geboren 105 kinderen, als: 50 zoons en 55 dochters; waaronder zijn begrepen 1 paar tweelingen. Voltrokken 24 huwelijken.

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen, bedroeg gedurende deze week dagelijks 119 tot 165 personen.

— Voor de vacante betrekking van Schoolonderwijzer te Leyderdorp hebben zich 60 sollicitanten aangemeld. Het vergelijkend examen zal op den 18den en 19den dezer plaats hebben.

— In November zijn op den Holl. spoorweg vervoerd 74,922 personen en is ontvangen f 63,442.; op den Rijnspoorweg vervoerd 55,686 personen en ontvangen f 66,962.

— De afdeeling voor Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen van de Kon. Akademie van Wetenschappen, zal op Maandag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden. Daarin zal o. a. de Hoogleeraar Moll eene mededeeling doen *over de boekerij van het St. Barbara-klooster te Delft in de tweede helft der XV eeuw*, en door den Heer Dr. C. Leemans eene bijdrage worden geleverd *over eene te Bommel onlangs ontdekte muurschilderij.*

— De *St. Cour.* maakt bekend, dat volgens eene nadere mededeeling, de termijn voor de indiening door vreemde bouwkundigen, van teekeningen voor de te Londen op te rigten Regerings-gebouwen, in plaats van op 20 Maart e. k., zoo als aanvankelijk was aangekondigd, thans is bepaald op 4 April e. k., na welke dagteekening geene teekeningen meer zullen worden aangenomen.

— Door den Gemeenteraad van Dordrecht is besloten, dat de aan de gemeente in eigendom behoorende inschrijvingen in het grootboek 2½ pCt. Nat. Werkelijke Schuld, behoudens goedkeuring van Ged. Staten, zullen worden gebezigd tot storting der waarborgsom, benoodigd voor eene voorloopige vergunning om die gemeente door een spoorweg met andere bestaande of ontworpen lijnen te verbinden.

— In den avond van den 25sten Nov. is op het eiland Schiermonnikoog gestrand de Engelsche schoener *Flond*, Kapt. George Hill, beladen met koolzaad, komende van Le Vivier in Frankrijk en bestemd naar Zaandam. Den volgenden dag kwam de bemanning, bestaande uit 4 personen, met de terugkeerende reddingsboot in het dorp aan. Allen hadden veel geleden en waren doornat en stijf van koude, terwijl de Kapitein nog daarenboven, bij het vallen van de giek, een slag op de borst had ontvangen. Van de tuigage en lading heeft men zoo veel mogelijk gered. Ook nabij Ameland is een brik of schoonerschip gestrand, waarvan de bemanning waarschijnlijk is omgekomen. Veel wrakhout is daarvan aangespoeld. Men vermoedt dat het met steenkolen was geladen.

— Onder Amerongen (prov. Utrecht) zijn dezer dagen 5 bunders uiterwaard, niet van het beste soort, voor f 14,400 zonder de onkosten, verkocht.

— In weerwil van de gestrenge straffen door het Prov. Hof van Drenthe, op het schrijven van brandbrieven toegepast, gaat men in de Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen nog steeds met dit misdrijf voort. Te wenschen is het, dat er een naauwkeurig onderzoek worde ingesteld nopens de behandeling enz., die de kolonisten te Veenhuizen ondergaan.

— Te 's Hertogenbosch heeft in het begin dezer week de aanbesteding plaats gehad van het bouwen van een vuur- of verdedigbaren toren op het fort St. Andries, onder Rossum. Dat werk is aangenomen door den Heer J. G. Schull aldaar, voor de som van f 74,000.

— Uit genoemde plaats wordt gemeld, dat het den Paus behaagd heeft aan den Heer P. N. Verhoeven, Boekdrukker aldaar, den titel te verleenen van drukker en boekhandelaar van Z. H.

's GRAVENHAGE, 6 December.

Z. M. heeft vergunning verleend aan den Heer Mr. W. F. Rochussen, Secretaris bij het Ned. Gezantschap te Berlijn, tot het aannemen van de Orde van den Rooden Adelaar 4de kl., hem door den Koning van Pruissen geschonken.

— De Heer P. van Rees, laatst Resident van Batavia, is als speciaal Commissaris des Konings, belast met eene buitengewone zending naar Venezuela.

— Aan Mr. P. Ten Behm Wentholt, is op verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van Regter in de Arr.-Regtbank te Heerenveen.

— Ingevolge Kon. besluit hebben bij 's Lands zeemagt onderscheidene bevorderingen en benoemingen plaats gehad, als: tot Officier van Administratie der 1ste kl., de Officier van Administratie der 2de kl. J. A. L. den Ouden; tot Officieren van Administratie der 2de kl., de Officieren van Administratie der 3de kl. J. W. van der Wulp en J. P. Runckel; tot Officieren van Administratie der 3de kl., de Adjunct-Administrateuren G. H. C. van Nuys en J. H. Appelius van Hoboken. Voorts bevorderd tot Vice-Admiraals, de Schouten-bij-Nacht H. Ferguson en J. F. D. Bouricius; tot Kapiteins ter zee, de Kapt.-Luits. ter zee J. de Haan en J. May; tot Kapt.-Luits. ter zee, de Luits. ter zee van de 1ste kl. H. P. Arkenbout Schokker, O. A. Uhlenbeck, P. A. Matthijsen en A. F. Siedenburg; tot Luits. ter zee van de 1ste kl., de Luits. ter zee van de 2de kl. Hugenholtz, Schokker, Jhr. J. C. H. Clifford Kocq van Breugel, 's Graenwen, Pfaff, Nierstrasz, Croes, Bunnik, van Trojen, Enslie, Buys, Bezemer, Boelen en Koops; tot Luits. ter zee van de 2de kl., de Adelborsten der 1ste kl. van Druynen, Wirix, de Roy van Zuidewijn, Visser, Dyserinck, Tuckermann, van Kervel, Kellner, Wolterbeek Muller, Thierens, Brevet, König, Jhr. Roëll, von Leschen, van Emde, Gobée, Bosch, Jhr. J. M. Clifford Kocq van Breugel en van Heemskerk van Beest.

— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van eergisteren is verworpen het beroep in cassatie van P. P. Kessels, tegen een arrest van het Hof in Limburg, waarin hij, wegens bevordering van desertie van vreemde militairen, tot gevangenisstraf is veroordeeld.

— Volgens bij het Dep. van Koloniën uit Suriname ontvangen berigten was de gezondheidstoestand aldaar voldoende, en heerschten rust en orde allerwege. De Surinaamsche dagbladen vermelden het stranden van de koloniale schoener *Curaçaonaar* op den Oosthoek (Fransch gedeelte) der Marowijne. De bemanning, benevens al de zich aan boord bevindende goederen zijn gered. De schroefboot *Paramaribo* was derwaarts vertrokken, om hulp te verleenen.

— De Eerste Kamer is tegen den 13 dezer bijeengeroepen.

— Het *Dagbl. van 's Grav.* deelt het volgende mede: Dezer dagen is aan het diaconiegesticht der Nederd. Herv. gemeente alhier, eene koe ten geschenke gegeven. De aanleiding tot die gift is nog al aardig. Twee ingezetenen dezer stad, hadden in het voorjaar eene koe gekocht en die in den loop van den zomer doen vetweiden. Dagelijks gingen zij, de koe bezigtigen, die, naarmate de slagttijd naderde, allezins in omvang was toegenomen. In November jl. zou het beest de weide verlaten, en de beide eigenaars gingen er henen om het voor het laatst te zien. Toen liet een hunner zich ontvallen: »Wanneer zullen wij het beest nu laten slagten!" waarop de andere herneemt, »dat doe ik niet; wij zijn het elken dag gaan zien en hebben het beest dikwijls een stuk brood gevoerd, ik zou geen smaak in dat gebraad hebben; gij kunt uwe helft nemen, maar ik geef mijne helft aan onze Diaconie ten geschenke, tegen terugbetaling van het weidegeld." »Neen, sprak de ander, als gij zoo royaal wilt zijn, dan geef ik mijne helft met weidegeld en al present." Daar stemde zijn vriend mede in, en de strijd van edelmoedigheid had ten gevolge, dat het koebeest aan het Nederd.-Herv. Diaconie Kinderhuis werd toegewezen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg van de Zitting van Donderdag 4 December.

De Minister van Justitie die aan het woord was, (zoover ons berigt omtrent die zitting in onze vorige kon gaan) heeft hoofdzakelijk het volgende gezegd: Dat zijn ambtgenoot van Binnenl. Zaken buiten twijfel zijn bijstand niet noodig heeft, om diens begrooting te verdedigen, maar hij acht het pligt, uit vriendschap, den fellen strijd, waaraan hij bloot staat, met hem te deelen, te meer omdat zijn ambtgenoot eenigermate ongesteld is, en alleen uit besef van pligt de taak volbrengt, waartoe hij geroepen is. De Minister vraagt nu, waarom er toch met zooveel vastheid aangedrongen wordt op het geven van nadere bijzonderheden, nopens het onderwijs. De Regering heeft eenige hoofdbestanddeelen medegedeeld.

De grondslagen zijn (dit is de wensch der Regering): 1°. de eerbiediging van de gehechtheid der Natie aan hare Christelijke wording; 2°. de gehechtheid der Natie aan de gemengde school, en 3°. dat de Regering niet moet voorschrijven de mate van het Christendom. Het zijn die denkbeelden, welke de Regering in harmonie wenscht te brengen in de wet tot regeling van het lager onderwijs. De Regering meent in redelijkheid niet verpligt te zijn, nu reeds verdere ontwikkeling bekend te maken, omdat de zaak thans niet aan de orde en de Regering van oordeel is, dat zij na de gedane blootlegging niet verder mag gaan.

Welk belang heeft men toch bij de uiteenzetting van de beginselen, dan de

kennis der bijzonderheden, waarop de aanstaande wet steunen zal? Louter nieuwsgierigheid kan het niet zijn. Waartoe dan? Moet die mededeeling strekken tot grondslag voor de stem, die men over deze begrooting zal uitbrengen? Hij gelooft, dat dit niet billijk, dat dit zeer verkeerd zou zijn.

De Minister ontkent dat er onrust is bij het volk; noemt de parlementaire taktiek van sommige leden der Kamer onedelmoedig en eindigt aldus: Men heeft den Heer Groen een lauwerkrans gevlochten over diens zelfstandigheid; maar zóó, dat het scheen, alsof daarbij op 's Ministers persoon de stempel van politieke oneerlijkheid werd gedrukt. Hij is overtuigd, dat de Heer Groen zoodanigen lof niet begeert. Hij wil zich zuiveren van de blaam, niet van politieke inconsequentie, maar van politieke oneerlijkheid. Hij heeft jaren lang, hij komt er rond voor uit, geijverd voor de bijzondere school; hij heeft jaren lang de redactie op zich genomen van een tijdschrift, daaraan gewijd. Hij was de eerste oprigter eener bijzondere school in ons vaderland. Hij is lid der directie over eene Christelijke normaalschool, en in den parlementairen strijd heeft hij steeds naast den Heer Groen gestaan, om aan de bijzondere scholen die regten te geven, die haar toekomen en welke, zoolang hij aan het bewind is, niet zullen komen te lijden.

Hij heeft dus, het is volkomen waar, zeer voor de bijzondere school geijverd. Maar dit belet niet, om thans, als Minister, een ander beginsel voor te staan. Op dat standpunt mag hij zijn denkbeeld van het Christendom op de school niet realiseren. Dit is geen beginselloosheid of bukken voor de meerderheid. Het is alleen wijken voor de omstandigheden, die eene verwezenlijking van dat ideaal onmogelijk maken; het is de toestanden nemen, zoo als ze zijn. Maar er zijn ten deze grenzen. Zijn geweten zou hem b. v. nimmer toelaten te helpen tot stand brengen een onderwijs, dat zóó zij, dat daardoor aan de Natie het Christelijk gevoel en conscientie wierd ontnomen, waarbij het zou verboden zijn op de school te noemen den naam van hem, voor wien ieder Christen den diepsten eerbied heeft, waardoor de kinderen zouden zijn beroofd van dien zegen, die ook hun toekomt. Waarin bestaat dan het verschil met zijne anti-revolutionnaire vrienden?

Alleen in de verschillende waardering van de roeping van het Christendom met betrekking tot den Staat. Hun denkbeeld is het bestaan van een Christelijken Staat. Z. Exc. beschouwt het Christendom niet geroepen als Staatswet te werken, maar alleen als eene kracht, als een zuurdeessem, waarmede de maatschappij moet worden doortrokken.

Nog voeren het woord de Heeren: van Zuylen, Groen, Baud, Thorbecke, van Eck en van Nispen, waarna de algemeene beraadslagingen over Afdeeling VII (*Onderwijs*) worden gesloten en die over de artikelen geopend. Artt. 82, 83 en 85 worden zonder, artt. 84 en 86, na eenige beraadslaging, aangenomen. Artt. 82—84 betreffen de Hoogeschool alhier. De artt. 85—90 die van Utrecht en Groningen.

Zitting van Vrijdag 5 *December*.

Voortzetting der beraadslagingen over Hoofdstuk V. De verschillende artikelen worden deels zonder, deels met eenige beraadslaging goedgekeurd.

Alsnu komt in hoofdelijken omvrage het geheele hoofdstuk, dat thans, na de daarin gebragte wijzigingen, geraamd is op een bedrag van ƒ5,771,134.02.

De uitslag daarvan is, dat zich 32 leden voor en 32 tegen het hoofdstuk verklaren, en dus de stemmen staken. Ten gevolge daarvan zal het hoofdstuk in de volgende zitting op nieuw in stemming worden gebragt.

Tegen de HH. Zijlker, Botz, Jespers, de Lom de Berg, Storm, van Nispen van Sevenaer, van Wintershoven, Meeussen, Thorbecke, van der Linden, Meylink, van Eck, Dommer van Poldersveldt, Heemskerk, Bosscha, van Bosse, Hengst, Anemaet, Godefroi, de Limpens, van Akerlaken, Hoynck van Papendrecht, Luyben, van der Veen, Dullert, de Poorter, van Hoëvell, van Zuylen van Nyevelt, ter Bruggen, Hugenholtz, de Kempenaer, Beens en Sloet tot Oldhuis. — Afwezig waren de HH. Strens, Rochussen, Elout van Soeterwoude en Slicher van Domburg.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over Hoofdstuk VI (*Herv. en andere Eeredienslen*). Daarover voeren het woord, de Heeren: Reinders, Wintgens, van Bosse en de Minister. Voornamelijk werd besproken het benoemen van een elfden Predikant te 's Gravenhage.

De verschillende artikelen werden goedgekeurd, en het geheele hoofdstuk aangenomen met 44 tegen 9 stemmen.

Tegen de Heeren: Reinders, van der Veen, Dullert, Jespers, Storm, van Wintershoven, Meeussen, van Eck en Hengst.

Vervolgens is beraadslaagd over Hoofdstuk VII (*Kath. Eeredienst*). Daarover voeren het woord de Heer Storm en de Minister voor dat Departement. Bij hoofdelijke omvrage, is het hoofdstuk aangenomen met 53 tegen 10 stemmen.

Tegen dezelfde Heeren als tegen Hoofdstuk VI, alsmede de Heer Westerhoff.

Zitting van Zaturdag 6 *December*.

De beraadslagingen worden geopend over Hoofdst. VIII. (*Marine*), welke in den loop der zitting worden gestaakt ter herstemming over Hoofdst. V. (*Binnenl. Zaken*).

De Minister van Justitie zegt dat zijn ambtgenoot door ziekte bedlegerig en dus verhinderd is heden tegenwoordig te zijn.

Geen der leden verlangt meer het woord te voeren. De slotsom der stemming is, dat zich weder 32 leden *voor* en 32 *tegen* verklaren. Dezelfde als gisteren; ook waren dezelfde *vier* leden afwezig.

Ingevolge al. 3 van art. 101 der Grondwet wordt Hoofdst. V mitsdien geacht **niet te zijn aangenomen.**

Na eene korte rust wordt de behandeling van Hoofdst. VIII hervat.

Telegrafisch Berigt, te 5 ure.

Hoofdst. VIII. (*Marine*), aangenomen met 53 tegen 5 stemmen. Tegen de HH. Meeussen, Storm, v. Hoëvell, Jespers en Reinders. Maandag beraadslaging over Hoofdst. IX. (*Finantien*).

AMSTERDAM, 5 December.

De Hoogleeraar W. Vrolik, vierde heden den 25-jarigen gedenkdag van de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt in de Ontleedkunde alhier.

Eene Commissie, namens zijne voormalige en tegenwoordige leerlingen en vereerders, heeft bij monde van Dr. J. Reynvaan, hem een fraai zilveren tafel-middenstuk in den vorm eener kandelabre voor 6 lichten, aangeboden. Het stelt een eikenboom voor, in welks kruin een kristallen vaas is geplaatst voor bloemen of fruit. Een vrouwebeeld, voorstellende de Geleerdheid, staat tegen den stam naast een met klimop omslingerde halve kolom, met een opengeslagen boek in de hand, waarop men leest: *Cuvier, le Règne animal.* Aan den voet van het beeld ligt een rol, waarop gelezen wordt: *Albini tabulae.* Op de voorzijde bevindt zich een medaillon in gedreven zilver, voorstellende Vesalius bezig met zijne ontleedkundige studie. Aan de andere zijde leest men een vereerend opschrift.

Reeds ten 11 ure had des Hoogleeraars 82-jarige vader, Prof. G. Vrolik, zijnen feestvierenden zoon bezocht en hem tot aandenken aan dezen dag een keurige zilveren vaas geschonken met het beeld van Vesalius er op, toepasselijk opschrift voor de gelegenheid waarbij het hem gegeven werd, en rondom de spreuk: *vivitur ingenio, caetera mortis erunt*, d. i. Men leeft door den geest, het overige is een prooi des doods.

— Aan het Matrozen-Instituut alhier is dezer dagen door wijlen Jonkvr. de Neufville een legaat van ƒ500 vermaakt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

LUXEMBURG.

Alhier is den 1sten dezer eene verordening ter wijziging der staatsregeling verschenen van den volgenden inhoud:

» Wij Willem enz.

» Overwegende dat de staatsregeling van 9 Julij 1848, het gewrocht van onrustige tijden, bepalingen bevat, die in strijd zijn met de grondbeginselen van den Duitschen Bond, tot welken het Groothertogdom Luxemburg uit kracht der verdragen behoort, waarbij hetzelve als onafhankelijke Staat erkend is;

» Overwegende dat Wij de loyale medewerking der Kamer van Afgevaardigden hebben ingeroepen ter vervulling van den bondgenootschappelijken pligt om de staatsregeling van het Groothertogdom met de gezegde grondbeginselen in overeenstemming te brengen; dat echter door het in de Kamer voorgevallene, eene herziening in den door de staatsregeling voorgeschreven vorm onmogelijk gemaakt en tevens het overeenkomstig die staatsregeling zelve uitgeoefende praerogatief der Kroon, ten zeerste geschonden is;

» Willende den pligt vervullen, dien de eigenschap van eenen Bonds-Vorst Ons oplegt en tevens aan Onze Luxemburgsche onderdanen eene de ware vrijheden en waarborgen beschermende Regering verzekeren;

» Hebben verordend:

Art. 1. De Kamer van Afgevaardigden is ontbonden.

Art. 2. De staatsregeling van 9 Julij 1848 wordt gewijzigd als volgt. (Volgen de afzonderlijke bepalingen).

Art. 3. De tekst dier gewijzigde staatsregeling zal openbaar gemaakt worden, en maakt voortaan den eenigen officielen tekst uit van de staatsregeling des Groothertogdoms.

Art. 4. Wij behouden Ons voor, die wettelijke maatregelen te nemen welke de wijziging der staatsregeling of het belang van Ons Groothertogdom vereischen, en de geregelde loop van de openbare dienst in afwachting van de bijeenkomst der Statenvergadering noodzakelijk mogt maken."

Dit stuk is verzeld van eene proclamatie, waarbij de Groothertog zijn leedwezen betuigt, dat men met schending van zijne waardigheid en voorregten, en van de regten des lands alle medewerking tot het brengen van wijzigingen in de staatsregeling van 1848 geweigerd heeft, waardoor de Groothertog gedrongen is, van zijne van de Kroon onafscheidelijke magt gebruik te maken. Verder bevat de proclamatie eene aansporing om door onderwerping tot het doel mede te werken, opdat de vrijheden en waarborgen die den lande verzekerd worden, heilrijke vruchten mogen dragen.

ENGELAND.

LONDEN, 4 December.

Dezer dagen is alhier een stoomschip van stapel gelaten, bestemd voor den Keizer van Japan.

— In het Kanaal heeft de van Londen naar Falmouth en Dublin bestemde stoomboot *Sylph* tegen een Hollandsche galjoot gestooten en deze in den grond geboord. 3 personen der bemanning van het zinkende schip kwamen hierbij om het leven.

— Omtrent het vergaan van het stoomschip *le Lyonnais*, wordt nog het volgende gemeld: De boot had New-York op 1 Nov. verlaten, om naar Havre te gaan; reeds den volgenden dag, des avonds ten 11 ure, is zij overzeild door een schip dat zijn koers heeft voortgezet, het zwaar beschadigde stoomschip aan zijn lot overlatende. De stoomboot had 40 passagiers aan boord en 94 man scheepsvolk. Uit de getuigenis van den 2den Luitenant Luguière, die met 2 Dames en een Heer en 7 man in een boot door het Hamburger schip *Elisa* met landverhuizers naar New-York is gebragt, blijkt, dat dadelijk na den schok het stoomschip in deerniswaardigen toestand was. Met onbeschrijfelijke inspanning is het evenwel gelukt het vaartuig nog tot Dingsdag morgen 7 ure boven water te houden. Intusschen waren de booten ook uitgezet, de 3 grootste met 25, 29 en 18 personen, elk onder behoorlijk toezigt van Officier of Stuurman en voorzien van mondbehoefte voor 14 dagen. Ook was er een groot vlot gemaakt, waarop 5[illegible] man werden geplaatst met voorraad voor ééne maand. Die vaartuigen bleven van den eersten dag af, rondom het zinkende schip tot dat de Kapitein *Devaulx*, Dingsdag morgen 8 ure sein aan de 3 booten gaf, om koers te zetten naar Amerika. Hij zelf bleef met eenige manschappen in eene jol, en de 1ste Luit. met nog eenige mannen in eene andere jol bij het schip, om dat even als het vlot niet te verlaten voor het schip geheel mogt gezonken zijn. De 3de boot, waarin de 2de Luit. Luguière was, heeft, na verschillende schepen te hebben ontmoet, die hij niet kon of die hem niet wilden naderen, en na strenge koude en veel sneeuwjagt te hebben verduurd, ten gevolge waarvan 2 man zijn overleden, — eindelijk Zondag den 9den de *Elisa* naar Bremen ontmoet, die de schipbreukelingen heeft opgenomen, waarvan zij den 11den weder zijn overgegaan op de *Elisa* naar New-York bestemd, en aldaar behouden zijn aangebragt. De Luit. Luguière is dadelijk aan boord gegaan van de stoomboot *Marion*, om de zwervende schipbreukelingen, die niet reeds mogten opgenomen zijn, nog te trachten te redden; men hoopt nog het vlot en de beide jollen te zullen vinden.

Het schip dat de *Lyonnais* heeft overzeild, was de Amerikaansche bark *Adriatic*, van Belfast naar Savannah bestemd. Het heeft weinig schade bekomen en is te Gloucester (Massachusets) binnengeloopen. Als men niet verzuimd had het berigt van dit onheil in de zeetijdingen van Gloucester op te nemen, had men meer kans op de redding van de schipbreukelingen gehad.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 December.

Omtrent de alhier te houden conferentie verzekert men dat die tegen het einde der loopende maand zal worden geopend, dat alle Mogendheden, welke op het eerste congres van Parijs vertegenwoordigd waren, zonder eenige uitsluiting, daaraan zullen deel nemen, en wel door hare gewone Gezanten bij het Fransche Hof.

Aan het dagblad van Dresden, wordt van hier verzekerd dat de quaestien, op het aanstaande Congres te behandelen, in den geest van Engeland en Oostenrijk zullen beslist worden, omdat eerstgenoemd rijk Sardinië tot zijn gevoelen heeft overgehaald.

— De Heer Ponsard, heden als lid der Akademie geïnstalleerd, heeft daarbij eene belangrijke rede gehouden. De Heer Nisard heeft hem beantwoord.

— Aan de beurs is zekere Hertel, die zich den titel van Prins van Wiesbaden deed geven, gevangen genomen, wegens beleedigende uitdrukkingen jegens den Keizer.

— De *Constitutionnel* bevatte dezer dagen eene beoordeeling van de werken des Keizers, waaraan dit blad geene mindere waarde toekende dan aan die van Cesar, Frederik II en Napoleon I, en daarbij betoogde dat aan Napoleon III, mede den bijnaam van *de Groote* toekwam.

— Men heeft alhier het denkbeeld opgevat om eerlang aan het publiek, voor 10 centimes entrée, een millioen in klinkende munt, te laten zien door een onzer bankiers daartoe te leveren. Hoe zonderling het denkbeeld ook zijn moge om een millioen in specie, even als een kalf met 6 pooten aan de menigte te vertoonen, twijfelt men er niet aan of de ondernemers zullen, als het plan doorgaat, eene goede ontvangst maken.

— Met het oog op de aanstaande vernieuwing van het Wetgevend Ligchaam, heeft de Regering de werkzaamheden tot herziening der kiezerslijsten doen aanvangen.

— In het station van den spoorweg te Bordeaux is Maandag nacht brand uitgebarsten, waardoor een gedeelte der gebouwen, veel gereedschap, aldaar bewaard, koper en ijzer, en ook eenige boeken der administratie vernield zijn. De schade wordt op 150,000 fr. begroot.

— Te Marseille heeft op den 1sten dezer een geweldige orkaan gewoed die veel schade heeft aangerigt. De aanvoeren van granen waren aldaar onbeduidend en de prijzen vast.

— Te Saintes (dep. Neder-Charente) werd in den avond van 25 Nov. een hevige schok van aardbeving waargenomen, waardoor het huisraad van zijne plaats werd gerukt, glazen en vaatwerk omvielen en de reeds slapende ingezetenen op onaangename wijze gewekt werden. Ook in den geheelen omtrek werd de schok gevoeld.

— Op de grenzen van Marocco heeft er tusschen Fransche kolonisten en de Arabieren een belangrijk treffen plaats gehad.

— In den nacht tusschen 12 en 13 Aug. is 's Rijks stoomboot *Duroc* op 160 mijlen ten noordwesten van Nieuw Caledonië vergaan. De bemanning is gered.

SPANJE.

MADRID, 30 November.

Aan den Maarschalk O'Donnell is het Gezantschap naar Rusland aangeboden, maar hij heeft in een onderhoud met de Koningin haar de redenen opgegeven, die hem verhinderden die betrekking aan te nemen. De Maarschalk wil de bijeenroeping der Cortes afwachten, om in die vergadering zijn staatkundig gedrag te verdedigen.

— Men meldt als zeker dat de Pauselijke Stoel ten behoeve der Spaansche geestelijkheid eene vergoeding vraagt voor het verlies der goederen, die haar krachtens de wet van desamortisatie ontnomen en ten bate der Spaansche schatkist verkocht zijn. Aanzienlijke personen moeten reeds van hier aan den Paus geschreven hebben, dat deze vordering waarschijnlijk zoude ingewilligd worden.

— Te Alicante en Valencia zijn aanzienlijke hoeveelheden graan aangekomen. Terwijl echter uit den vreemde wordt aangevoerd, verbrandt men wat hier voorhanden is. Te Valladolid heeft men eene groote meelfabriek in brand gestoken, waarbij veel graan is vernield.

ITALIE.

Het aantal werklieden aan de Maria-zuil is dezer dagen aanzienlijk vermeerderd, en zelfs 's nachts wordt er aan gearbeid. De Paus heeft bevolen, dat de zuil reeds den 6den December op haar voetstuk geplaatst zal worden.

— Het Serviten klooster te Genua is als domein-goed door de Sardinische Regering in bezit genomen. Den Monniken is aangezegd, het klooster tegen 18 Dec. te ontruimen.

— Omtrent het oproer op Sicilië blijven de berigten altijd nog verward, maar men gelooft dat het spoedig zal onderdrukt worden. De Engelsche bladen blijven deze gebeurtenis als van het hoogste gewigt beschouwen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 4 December.

De Kamer van Afgevaardigden heeft, gelijk te voorzien was, weder tot Voorzitter gekozen Graaf zu Eulenberg met 175 stemmen; 88 stemmen waren uitgebragt op Graaf von Schwerin. Tot Vice-Presidenten werden gekozen de Heeren von Arnim en Büchtemann.

— De stad Neuremberg is aangewezen als de plaats waar de onderhandelingen over de zamenstelling van een algemeen Duitsch handels-wetboek zullen gevoerd worden.

— De Koning van Denemarken heeft aan 19 voormalige Deensche Officieren, die in 1848 in het Sleeswijk-Holsteinsche leger dienden, volkomen genade verleend en hun den terugkeer in Denemarken vergund. Het berigt dat de Koning voornemens was afstand van den troon te doen, wordt tegengesproken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 December.

De brieven uit Venetië zijn steeds vol over het onthaal, hetwelk aan den Keizer en de Keizerin aldaar te beurt valt. De zoozeer verlangde amnestie is reeds afgekondigd. 70 staatkundig veroordeelde personen zijn ten eenenmale ontheven van de tegen hen uitgesproken straffen, en bepaald, dat het beslag gelegd op de bezittingen van staatkundige uitgewekenen, volkomen en onvoorwaardelijk is opgeheven. Ook heeft de Keizer uithoofde van den slechten toestand der finantien, aan Venetië en meer andere gemeenten eene aanzienlijke kwijtschelding van achterstallige schuld verleend.

RUSLAND.

Bij gelegenheid van de krooning des Keizers had Z. M. bij het toen uitgevaardigde manifest van gratie zich verbonden, die voorregten ook tot Polen en Finland uit te strekken. Het hiertoe dienende manifest is thans verschenen. De amnestie voor staatkundige misdrijven is niet zoo uitgebreid als voor Rusland. Degenen, die tot verbanning naar Siberië veroordeeld zijn, kunnen, indien zij zich gedurende 5 jaren wèl gedragen, overgebragt worden in de meest verwijderde gouvernementen van Europisch Rusland, alwaar zij gedurende 5 andere jaren, onder streng opzigt der policie zullen blijven. Personen, in 1827 en 1831, door krijgsraden veroordeeld, bekomen, zoo zij zich wel hebben gedragen, vermindering van straf. De edellieden krijgen hunne titels terug, doch komen niet weder in het bezit hunner verbeurdverklaarde goederen.

— Het nommer van 30 Oct. van het dagblad *le Nord* is door de Regering verboden, omdat het artikel uit de *Morn. Post*, over de noodzakelijkheid van het bezet houden des Turkschen rijks, daarin was opgenomen.

TURKYE.

De Fransche Gezant de Thouvenel heeft Feruck Khan, den Perzischen Gezant bij het Fransche Hof, die zich nog altijd in de Turksche hoofdstad bevindt, een grooten maaltijd gegeven, aan welken de Heer Bourrée, Gezant van Frankrijk bij het Perzische Hof, heeft deelgenomen.

— Een Amerikaansch fregat heeft met veel hoffelijkheid van de Regering een firman gevraagd om den Bosporus binnen te loopen, iets dat niet noodig was, van wege de tegenwoordigheid van de Engelsche scheepsmagt in die wateren. Deze laatsten kunnen daaruit eene les trekken.

STADS BERIGTEN.

De BURGEMEESTER van LEYDEN doet te weten, dat aan den Ontvanger der Directe Belastingen alhier is ter hand gesteld, het op heden ingekomen en op den 26 der vorige maand invorderbaar verklaarde negende deel van het Kohier voor de belasting op het Personeel, dienstjaar 1856 en 1857, bevattende aangiften en gevraagde schattingen van Percelen, gedurende het tweede quartaal betrokken en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

Leyden, 6 December 1856. VAN LIMBURG STIRUM.

KERKNIEUWS.

'sGRAVENHAGE, 5 December. Gisteren is door den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente het navolgende 9-tal Predikanten gemaakt, ter verkiezing van een elfde Predikant alhier: DD. ter Haar Romeny, te Gouda; Blaauw, te Rotterdam; te Winkel, te Bennebroek; von Baumhauer, Th. Dr. te Zutphen; Rauwenhoff, Th. Dr. te Dordrecht; van den Broek, te Hoorn; Oort, te Alkmaar; Poortman, te Zwolle, en de Mazure, te Drempt.

NIJMEGEN, 5 December. Door den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente is uit het vroeger vermelde 6-tal Predikanten het volgende 3-tal gevormd: DD. Brouwer, te Oudkerk en Roodkerk; Laurillard, Th. Dr. te Zandpoort, en Poelman, Th. Dr. te Holwierda.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3den December de Heer S. R. D. van Wageningen, van Jellum (Friesland), in de Geneeskunde, na verdediging van zijn Specimen: *de Cholera Asiatica quae annis* 1854 *et* 1855 *in urbe Groningana saeviit.*

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: J. J. van der WENS,
van *Rotterdam*,
EN
Leyderdorp, 6 December 1856. M. MOENS.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer W. SCHOLTEN, Emer. Pred., in den ouderdom van 71 jaren.
Leyden, 5 December 1856. A. C. SCHOLTEN, geb. van Heusde.

Voor de vele blijken van belangstelling bij de bevalling mijner Echtgenoot betoond, betuig ik bij deze mijnen opregten dank.
Leyden, December 1856. Mr. G. G. van BUTTINGHA WICHERS.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming ons betoond, tijdens de langdurige ziekte en bij het overlijden van onzen geliefden Zoon, betuigen wij langs dezen gebruikelijken weg, ook voor Mevrouw de Weduwe le POOLE, en voor onze Kinderen, onzen innigen dank.
S. J. le POOLE,
Leyden, 6 December 1856. C. J. G. le POOLE, geb. de Coninck.

Voor de menigvuldige en treffende blijken van belangstelling en deelneming bij het overlijden van mijn innig geliefden jongsten Zoon ondervonden, betuig ik ook namens mijne Kinderen mijnen gevoeligen en hartelijken dank.
Leyden, 6 December 1856. Wed. G. KNIPPENBERG, Lechleitner.

De Commissie uit de Vereeniging van den *H. Vincentius à Paulo*, belast met de regeling der **Loterij** ten behoeve der door haar verzorgd wordende arme gezinnen, verzoekt, daar de Verloting der Voorwerpen vóór het einde dezer maand zal plaats hebben, aan diegenen harer Stadgenooten, welke gemeld Liefdewerk door de toezending van Voorwerpen nog zouden willen ondersteunen, dezelven voor den 15den dezer in te zenden aan het Gesticht der Vereeniging, Hooglandsche Kerkgracht N°. 1000.

VOLKSVOORLEZING,

Dingsdag 9 December des avonds ten 8½ ure,

IN HET GEBOUW VAN HET LEYDSCHE DEPARTEMENT.

☞ **Doorloopende Toegangkaartjes** à 30 Cents, zijn te bekomen bij den Heer J. H. EICHMAN, op het Geregt.

Théâtre à Leide.

MARDI, 9 Décembre 1856. (Abonnement suspendu.) **Grande Fête Musicale**, donnée par HENRI WIENIAWSKI, assisté des Artistes du Théâtre Royal Français de la Haye. **Les Toilettes Tapageuses**, Conte-Moral en un Acte, par MM. DUMANOIR et T. BARRIÈRE. **Un Garçon de Chez Very**, Vaudeville en un Acte, par Mr. EUGÈNE LABICHE.

Ordre du Spectacle: 1 Les Toilettes Tapageuses. 2. Le Concert. 3. Un Garçon. On Commencera à six heures trois quarts.

Le Prix des Places comme à l'ordinaire.

TWEEDE QUARTET SOIRÉE,

TE GEVEN DOOR

A. J. WETRENS en H. M. DE GRAAF,

Op Donderdag den 11den December 1856, des avonds ten 7 ure, in het Gebouw tot *Nut van 't Algemeen*, voor HH. Inteekenaren met vrije Toegang voor *éene* Dame.

☞ **Toegangkaartjes** zijn te bekomen à **99** Cents in bovengemeld Locaal.

PUBLIEKE VERKOOPING,

(Om Contant Geld.)

Op Dingsdag den 16den December 1856, des voormiddags ten 10 ure, in de nabijheid der *Kleine Vink*, aan het Galgewater onder *Soeterwoude*, van eene aanzienlijke partij buitengewoon zware Wilgen **Boomen**, alsmede eenige Popelen en Abeelen **Stammen**.

VERKOOPING

op Regterlijke Autorisatie,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 13den December 1856, bij Opbod, en op Zaturdag den 20sten December daaraanvolgende bij Afslag, beide dagen des avonds ten *zeven* ure, van:

Een groot, ruim, hecht, sterk en welonderhouden **HEERENHUIS MET TUIN**, bevattende negen Boven- en Benedenkamers, Dienstboden- en Provisiekamer, ruime Zolders, Turfzolder, Keuken, Kelder, marmeren Gang en verdere gemakken, staande en gelegen te *Leyden*, aan de westzijde van de Hooglandsche Kerkgracht, Wijk VII. N°. 968, bekend bij het Kadaster in Sectie I. N°. 87, ter grootte van 4 roeden en 30 ellen.

Kunnende terstond worden aanvaard.

Het voorschreven Huis kan worden bezigtigd op Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 10den, 11den, 12den en 13den December 1856, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 20sten December 1856 bij Opveiling en op Zaturdag den 27sten December 1856 bij Afslag, telkens des avonds ten 6 ure, van:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS EN ERF**, *ingerigt tot Stalhouderij* met een daarnevens gelegen Koetshuis, ruime Binnenplaats, Wagenhuis en Paardenstalling, te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Hoogewoerd omtrent de Sint Jorissteeg, Wijk III. N°. 45.

N°. 2. Een groot, ruim **HUIS EN ERF**, *zeer geschikt tot uitoefening eener Fabriek*, te *Leyden*, aan de noordzijde van den Ouden Rijn omtrent het Sint Jansgrachtje, uitkomende aan de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 196 en 208a.

De voorschrevene percelen kunnen worden bezigtigd, daags vóór en op den dag der Opveiling en Toewijzing; terwijl inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

KINDERGESCHRIFTEN

VAN

C. E. VAN KOETSVELD.

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 Staalgravuren.

II. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Nieuwe Testament, met Vignet in Staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, met 4 Staalgravuren.

IV. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Oude Testament, met Vignet in Staal.

Deze Werkjes zijn uit- en inwendig met zorg uitgevoerd en in stevige Bandjes gebonden. De prijs van ieder is **ƒ 1.50.**

☞ Bevoegde Beoordeelaars in Tijdschriften en niet het minst de Kinderen zelve, gewagen met hoogen lof van deze Werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ontbieden zijn.

De Uitgever, S. E. van NOOTEN.

☞ Het **Adres tegen den Hoofdelijken Omslag**, zal nog ter **teekening** liggen op den Burg, Maandag 8 Dec. des middags van 12 tot 3 ure, en Dingsdag 9 Dec. des avonds van 6 tot 10 ure.

Namens de Commissie,
G. J. ROLLANDET.

☞ Bij eene fatsoenlijke familie zoekt men eene **Dienstbode** van de H. G., liefst eene die reeds op een Dorp gediend heeft. Brieven *franco* Letter **H.** bij de Boekhandelaars GEBROEDERS VAN DER HOEK, Breedestraat alhier.

☞ In den Boekhandel van P. H. VAN DEN HEUVELL, alhier, verlangt men een **Knecht**, die bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kan overleggen, alsmede een ordentelijken, vluggen **Loopjongen.**

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 5 December.
Raapolie, op 6 w. ƒ 57½ cont. ƒ 56½. Lijnolie, op 6 w. ƒ 42½ cont. ƒ 41½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

5 en 6 December 1856.	Verkochte hoeveelheid		Prijzen. Laagste	Prijzen. Hoogste.
Winter Tarwe	47	mud.	ƒ 13.25	ƒ 13.75
Zomer »	26	»	- 11.50	- 12.25
Winter Rogge	69	»	- 7.75	- 8.25
Zomer »	20	»	- 6.—	- 6.50
Gerst	26	»	- 5.75	- 6.25
Chevalier	19	»	- 6.25	- 6.50
Zware Haver	39	»	- 4.70	- 5.—
Ligte »	23	»	- 4.—	- 4.20
Duivenboonen	15	»	- 7.75	- 8.—
Paardenboonen	17	»	- 7.—	- 7.20
Stieren		stuks	-	-
Kalfkoeijen		»	-	-
Varekoeijen	54	»	- 64.—	- 164.—
Vettekoeijen	53	»	- 112.—	- 204.—
Kalveren (vette)	16	»	- 24.—	- 78.—
» (magere)	3	»	- 9.—	- 12.50
Hamels magere		»	-	-
Hamels vette	102	»	- 15.—	- 22.25
Ooijen magere		»	-	-
Ooijen vette	74	»	- 12.25	- 19.50
Lammeren magere		»	-	-
Lammeren vette		»	-	-
Varkens magere		»	-	-
Varkens vette	9	»	- 60.—	- 64.—
Varkens Biggen	36	»	- 10.—	- 15.—
Boter gras	3300	N. ℔	- 1.16	- 1.25
Boter kaas of wei	120	»	- 0.90	- 1.—
Boter hooi				
Turf (haardbrand)		ton	-	-
» » 2de soort		»	-	-
Sponturf		»	-	-

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG 5 December.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$62\frac{1}{16}$	63	63
Dito Certificaten	„ 3 „	$74\frac{15}{16}$	75	—
Dito dito	„ 4 „	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{4}$
Amortisatie Syndicaat	„ $3\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Handelmaatschappij	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3 „	—	—	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	$102\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	$101\frac{1}{4}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	—	—	—
Dito 1840	„ 4 „	$83\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	„ 4 „	$82\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	$68\frac{1}{4}$	—	—
POOLEN, Aandeelen 1835	fl. 300 fl.	152	—	—
Dito Obligatiën	„ 4 „	—	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	„ $1\frac{1}{4}$ „	$23\frac{1}{2}$	$23\frac{9}{16}$	$23\frac{1}{2}$
Dito Obligatiën	„ 3 „	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{7}{16}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{5}{16}$
Bewijzen Coupons		6	$6\frac{5}{16}$	$6\frac{3}{16}$
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	$74\frac{1}{16}$	$74\frac{1}{8}$	$74\frac{1}{8}$
Dito Nieuwe	„ 5 „	$83\frac{1}{2}$	$83\frac{1}{4}$	—
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$ „	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{3}{8}$	$38\frac{3}{8}$
BELGIE	„ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ $2\frac{1}{2}$ „	$51\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5 „	$96\frac{7}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	$44\frac{3}{4}$	—	—
SARDINIE,	„ 5 „	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	„ $4\frac{1}{2}$ „	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{5}{8}$	—
GRENADA, Obligatiën	„ $2\frac{1}{2}$ „	$21\frac{1}{16}$	—	—
MEXICO, Obligatiën 1851	„ 3 „	$20\frac{1}{4}$	$20\frac{3}{8}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.